ལོའིཟླཚེསཔརངོསའདིའིའགནའཁུརརྩོམསྒྲིགཔ བསྟནརྡོར ཕྱོགསབསྡུསགསརའགྱུར རེསགཟའཕུརབུལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ནས་འབྲུ་རིམ་
བཞིན་སྨིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་
མང་ཚོགས་ལ་ལོ་གཅིག་དུས་གཅིག་གི་འོང་སྐོར་
གཏོང་བའི་དུས་བཟང་སླེབས་ཡོད། སྟོད་ལུང་
བདེ་ཆེན་ཆུས་གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་དུ་ངོ་མཚར་
ཆེ་བའི་རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་རེ་རེ་བཞིན་བྱེད་པ་
དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་གླུ་སྒྲར་བརྟེན་ནས་ལོ་ལེགས་
ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུས་ནས་མིག་སྔའི་མཛེས་
སྡུག་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་
པ་རེད།
ཟླ་8ཚེས་4ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ། གདོང་དཀར་སྡེ་
ཁུལ་གྲོང་ལྷན་གྱི་སྒོ་རའི་ནང་འཁྲུག་ཆ་དོད་པ་
སྟེ། གྲོང་མི་ཚོས་ཞིམ་ཟས་དང་ཇ་བསྲུབས་མ་
ཁྱེར་ནས་སྔ་ས་ནས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཡོད། རིག་
རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་དེ་ལྷ་མོ《བཀྲ་ཤིས་ཞོལ་པ》ཞེས་
པའི་ཁྲོད་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེ་རྗེས《གླུ་ཞིག་

བླངས་ནས་ཏང་ལ་འབུལ》དང《མོན་པའི་ཆང་
གཞས》སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལེ་ཚན་རེས་མོས་
ངང་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་
བསུ་ཡང་ཡང་ཐོབ་པ་རེད།
གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་མི་པ་སངས་
ཀྱིས་ལྟད་མོ་ཧ་ཅང་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་འདུག ང་
ཚོ་མཉམ་དུ་ཞིམ་ཟས་ཟ་བ་དང་། གླེང་མོལ་བྱེད་
པ། གླུ་གར་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ལྟ་བ་བཅས་བྱས་པས་
ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ཞེས་བཤད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་འདི་ཉིད་
བློ་སེམས་གཅིག་མཐུན་གྱིས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་མི་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལོ་ལེགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་
ཞེས་པ་གཙོ་དོན་དུ་བྱས་ཤིང་། གདོང་དཀར་སྡེ་
ཁུལ་གྱི་རིག་རྩལ་རུ་ཁག་4ཡིས་རིག་རྩལ་ལེ་ཚན་48
གྲ་སྒྲིག་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ལེ་ཚན་གྱི་
ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་གླུ་
གར་འཁྲབ་སྟོན་ཡོད་ལ། དུས་རབས་ཀྱི་འཕོ་

འགྱུར་མངོན་པ་དང་མིག་སྔའི་བདེ་སྐྱིད་འཚོ་བར་
བསྟོད་གླུ་འབུལ་བའི་འཁྲབ་ཚན་ཐུང་གྲས་སོགས་
ཀྱང་ཡོད། བྱེད་སྒོའི་ནང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་
མང་ཚོགས་གདན་དྲངས་ནས་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་
དགའ་སྤྲོའི་ངང་དུས་ཆེན་གཏོང་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཏུ་སྡེ་ཁུལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་ཤུགས་གཅིག་
ཏུ་བསྒྲིལ་ཡོད།
གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་
འཇམ་དཔལ་གྱིས་ད་ཆའི་འཚོ་བ་དེ་སྔ་ལས་ཀྱང་
མཛེས་སྡུག་ལྡན་པ་དང་འོང་སྐོར་དུས་ཆེན་ཡང་དེ་
བས་གྲ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ཐེངས་འདིའི་ང་
ཚོའི་འོང་སྐོར་གྱི་གཞི་ཁྱོན་དེ་བས་ཆེ་བས་མི་རིགས་
མི་འདྲ་བའི་མང་ཚོགས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་མཉམ་སྤྱོད་དང་ཐུན་
མོང་ཐོག་ཏང་གི་བཀའ་དྲིན་ཚོར་བར་བྱས་ཡོད་
ཅེས་བཤད།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་དུ་འོང་སྐོར་གྱི་
རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་8ཚེས་5ཉིན།
དབྱར་ཁའི་གུང་གསེང་མཇུག་འགྲིལ་ལ་ཉེ་བ་དང་
སློབ་དུས་གསར་པ་འཆར་ཉེར་ཡོད་པ་དང་བསྟུན་
ནས་བདུན་གཅིག་སྡེ་ཁུལ་ཏང་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྲི་པུའུ་ཡིས་
ཇུས་འགོད་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ནས་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཆེད་དུ་
བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་། བྱིས་པས་སྤྲོ་སྣང་ལོངས་
སྤྱོད་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀའི་སློབ་
ཚན་གྱི་དབྱར་ཁའི་གུང་གསེང་གི་དམིགས་བསལ་
བྱེད་སྒོ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ནས་སྤེལ་ཏེ། སྡེ་ཁུལ་གྱི་
གཞོན་ནུ་ལོ་ཆུང་ཚོར་རྣམ་པ་གསར་པའི་དབྱང་
གསེང་མཇུག་བསྡུ་བའི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་བཏོད་ནས་
ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་ཁྱིམ་བདག་ཚོར་དབྱར་གསེང་
རིང་ཕྲུ་གུར་ལྟ་རྟོག་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཐག་
གཅོད་བྱས་པ་རེད།
བྱེད་སྒོ་དེ་སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པའི་རོལ་རྩེད《མིག་
བཀག་ནས་བྱེ་རིལ་ཧབ་ཐོབ་རྒྱག་པ》ཞེས་པའི་
འགྲན་སློང་ཆེན་མོའི་ཁྲོད་དངོས་སུ་འགོ་ཚུགས་པ་
དང་ཡུལ་དངོས་སུ་དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་པས་ཁེངས།
དེ་རྗེས་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་པས་ཆུའི་ནང་བྱིང་བར་
སྔོན་འགོག་གི་བདེ་འཇགས་སློབ་གསོའི་བརྙན་ཐུང་
དང་སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་བརྙས་བཅོས་ལ་སྔོན་འགོག་
བྱེད་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་པར་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྟན་ཞིང་། གསོན་ཉམས་དོད་པའི་འགུལ་རིས་
ལ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་བརྒྱུད་ནས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་དུ་བཏང་བ་རེད།
ཁྱིམ་བདག་མཚམས་གཅོད་སྒྲོལ་མས་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཆུ་
ཚོད་དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀའི་སློབ་ཚན་ལས་ང་ཚོར་ཕན་པ་
ཆེན་པོ་བྱུང་། ང་ཚོའི་ཁུལ་ཆུང་དུ་ཕྲུ་གུ་ཚང་མར་
རྒན་རྒོན་གྱིས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་གང་འདྲ་བྱས་

ནས་སློབ་ཚན་ཟུར་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་མིན་ཤེས་ཀྱི་
མེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལས་ཀ་བྲེལ་བ་ཆེ་པས་ཁོམ་
པ་མེད་པ་དང་། སྡེ་ཁུལ་གྱིས་སྤེལ་བའི་བྱེད་སྒོ་དེ་
ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག ཕྲུ་གུ་བསྐྱལ་རྗེས་ཁོང་ཚོས་
ཟུར་ཁྲིད་བྱེད་རོགས་བྱེད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་
དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་སྣ་ཚོགས་ཐག་གཅོད་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྗེས་སུ་བྱེད་སྒོ་འདི་འདྲ་མང་ཙམ་
སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་རོགས་ཞེས་བཤད་པ་རེད།

རྗེས་མར་བདུན་གཅིག་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་བྱིས་པའི་
འཕེལ་རྒྱས་ཁྲིད་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བྱིས་པའི་
དགོས་མཁོར་དམིགས་པ། ཞབས་ཞུའི་ནང་དོན་
ལེགས་སུ་གཏོང་བ། སྣ་མང་ཅན་གྱི་འཚར་ལོངས་
ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་བཅས་བྱས་ནས་བྱིས་པ་ཕྱོགས་
ཡོངས་དང་སྐྱོན་བྲལ་ངང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་རམ་
འདེགས་བྱ་རྒྱུ་རེད།
（བསྟན་རྡོར་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

བདུན་གཅིག་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་དབྱར་ཁའི་གུང་གསེང་གི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།

པར་འདི་ནི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་སྦྱོང་ཚན་འབྲི་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། བསྟན་རྒྱས་གླིང་སྡེ་
ཁུལ་ཤེས་དཔལ་སྒོ་ར་ཆེན་མོའི་ནང་གྲོང་ཁྱེར་ཆུ་ཀ་ལ་
ཀུང་སིའི་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་དོ་དམ་ལས་དམངས་འཚོའི་
ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
རིག་ནུས་ཆུ་ཚོད་སྤྱོད་པ་ལས་ཆུ་སྤྱོད་ཚད་གནད་སྨིན་
ཚད་འཇལ་ཐུབ་ནས་འབྱུང་རྩ་ནས་ཆུ་འཕྲོ་བརླག་ཏུ་
གཏོང་བའི་སྣང་ཚུལ་བཀག་འགོག་ནུས་ལྡན་ཐུབ་ཡོད་
ཅིང་། གནས་སྐབས་ཆུ་ལེན་ས་ཚིགས་མང་དུ་བཏང་
བ་དེས་གྲོང་མིའི་འཚོ་བར་དེ་བས་སྟབས་བདེ་བསྐྲུན་
ཡོད། ཆུའི་གཱ་འདིས་གྲོང་ཁྱེར་རང་འབབ་ཆུ་ཀ་ལ་
ཀུང་སིས་དྲ་མིག་རྨང་གཞིར་བྱས་ཏེ་དོ་དམ་ཞིབ་ཚགས་
དང་དྲོ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཞབས་ཞུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་གམ་དུ་
བསྒྲུབས་ནས་ཆུ་གྲོན་ཆུང་གི་འདུ་ཤེས་དེ་སྡེ་ཁུལ་གྱི་རྒྱུན་
གཏན་འཚོ་བའི་ཁྲོད་འཇགས་པར་བྱས་ཡོད།
བསྟན་རྒྱས་གླིང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཤེས་དཔལ་སྒོ་ར་ཆེན་
མོར་སྐྱོད་སྐབས། རིག་ནུས་ཅན་གྱི་ཆུའི་ཆུ་ཚོད་འདི་
ཉིད་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། སྲོལ་
རྒྱུན་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་ཆུ་ཚོད་དང་མི་འདྲ་བར་རིག་ནུས་
ཅན་གྱི་ཆུ་ཚོད་འདིས་དུས་ཐོག་ཏུ་ཆུ་སྤྱོད་ཚད་ཟིན་ཐོ་
འགོད་ཐུབ་པར་མ་ཟད། གྲངས་གཞི་ཧ་ཅང་གནད་
ལ་འཁེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཟིན་ཐོར་འགོད་ཐུབ། གྲོང་
མིས་གཱ་སྤྱད་ཚེ་ཆུ་སྤྱོད་ཚད་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་།
གྲོན་དངུལ་འཕྲལ་དུ་རྩིས་ཁྲར་འབྱོར་ཐུབ། སྔོན་ཆད་
མི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རེའུ་མིག་བཤུ་སྐབས་ཐོན་སྲིད་
པའི་ཚོད་རྩིས་ཀྱི་ཧེ་བག་རྦད་དེ་མཇུག་འགྲིལ་བ་བཅས་
བྱས་ནས་ཚད་འཇལ་དེ་བས་ཁ་གསལ་ཡོང་བར་བྱས་
ཡོད། བསྟན་རྒྱས་གླིང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་མི་འཆི་མེད་
གཡུ་སྒྲོན་གྱིས་རིག་ནུས་ཆུ་ཚོད་འདི་ག་ཚོད་བེད་སྤྱོད་
བཏང་ཚེ་དངུལ་ཡང་ག་ཚོད་འགྲོ་བ་སོགས་ཧ་ཅང་
གསལ་པོ་འདུག་པས། ང་ཚོ་མང་ཚོགས་ཚོའི་སེམས་

ནང་བློ་བདེ་པོ་འདུག་ཅེས་བཤད།
ཚད་འཇལ་ཧེ་བག་ཆུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རིག་
ནུས་ཆུ་ཚོད་ཀྱིས་སྔོན་ལ་དངུལ་བླུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
ཆུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་སྤྱད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་གྲོང་
མིར་ཆུ་ལ་གྲོན་ཆུང་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་བཟང་
པོའང་འཇགས་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད། སྒོ་
རའི་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཆུ་ལེན་ས་ནི་དེ་
བས་ཀྱང་དྲ་མིག་གི་སྙིང་ཉེ་བའི་ཞབས་ཞུ་སྣུར་སྲིང་
བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆུའི་གནོན་ཤུགས་མི་
འདང་བའམ་ཡང་ན་ཆུ་ཆད་པའི་སྐབས་སུ་གྲོང་མིའི་
ཆུ་སྤྱོད་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པར་
མ་ཟད། ཁྱིམ་ནང་དངོས་པོ་ཆེ་རིགས་གཅིག་སྡུད་
ཐོག་བཀྲུ་བར་ཆུ་འཕྲོ་བརླག་མི་འགྲོ་བའང་བྱེད་ཐུབ།
གྲོང་ཁྱེར་རང་འབབ་ཆུ་ཀ་ལ་ཀུང་སིའི་ལས་
གཉེར་གྲོན་དངུལ་བསྡུ་བའི་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དྲ་མིག་པ་བདེ་
སྐྱིད་གཡང་འཛོམས་ཀྱིས་ང་ཚོས་གྲོང་ཁུལ་རྙིང་པ་དང་
ཤེས་དཔལ་སྒོ་ར་ཆེན་མོ་ལྟ་བུའི་ས་ཆར་སྐབས་རེ་ཆུའི་
གནོན་ཤུགས་མི་འདང་བར་གནས་སྐབས་ཆུ་ལེན་ས་
བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ཚེ་ཚང་མར་
སྟབས་བདེ་བསྐྲུན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཆུར་གྲོན་ཆུང་བྱེད་
པའི་དྲན་སྐུལ་བྱེད་ཐུབ་ཅེས་བཤད། རིག་ནུས་གཱ་
ཡིས་ཚད་འཇལ་གནད་སྨིན་ཐུབ་པ་ནས་གནས་སྐབས་
ཆུ་ལེན་སའི་བར་དམངས་འཚོའི་དྲོ་སྐྱིད་བརྒྱུད་སྤྲོད་
ཐུབ་པར་བྱས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་རང་འབབ་ཆུ་ཀ་ལ་
ཀུང་སིས་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་དོ་དམ་དམ་འཛིན་བྱ་གཞིར་
བྱས་ཏེ་ཆུ་ལ་གྲོན་ཆུང་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཞིབ་ཕྲའི་
ཞབས་ཞུ་དང་མཉམ་འདྲེས་བྱས་ཡོད། དེས་ཆུ་གྲོན་
ཆུང་བྱ་རྒྱུ་དེ་འབོད་ཚིག་ཙམ་ནས་གྲོང་མིའི་རང་རྟོགས་
ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དུ་བསྒྱུར་བར་མ་ཟད། སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཞབས་ཞུ་
དེ་བས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་ཐུབ་པར་
བྱུང་ཡོད། （ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གྲོང་ཁྱེར་རང་འབབ་ཆུ་ཀ་ལ་ཀུང་སིས་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཆུ་གྲོན་ཆུང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）
ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་གསུངས་དོན། 2024ལོར། བོད་ཀྱི་
གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་གྱི་གྲོང་མི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་བཀོལ་སྤྱོད་ཆོག་
པའི་ཡོང་འབབ་སྒོར་55444ཟིན་པ་དང་། ཞིང་འབྲོག་པའི་གྲོང་
མི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་བཀོལ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཡོང་འབབ་སྒོར་21578
ཟིན་ཡོད། ད་ཆའི་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ལ་སྡོད་
སའི་ཁང་པ་ཡོད་པ་དང་། ངལ་རྩོལ་བྱེད་དུས་ཐོབ་ཆ་ཡོད་པ།
རྒས་དུས་འཚོ་རྟེན་ཡོད་པ། སློབ་དུས་ཁྲིད་མཁན་ཡོད་པ། ན་
དུས་སྨན་བཅོས་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་སྒྱུར་བཅོས་དང་འཕེལ་
རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལ་མཉམ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་དེ་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྐྱིད་
སྣང་དེ་བས་རྒྱུན་མཐུད་པ། བདེ་སྣང་ལ་དེ་བས་འགན་ལེན་ཡོད་
པ་བཅས་བྱུང་ཡོད།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ལོ་ལྔ་ཚན་
བཅུ་བཞི་པའི་རིང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་ཁྱོན་སྤྱི་
ཚོགས་བྱ་གཞག་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རིགས་28བཀོད་སྒྲིག་
བྱས་པར་ཁྱོན་མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་246.5གཏོང་རྩིས་ཡོད་པ་
དང་། མིག་སྔའི་བར། མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་236.78དོན་
འཁྱོལ་བྱས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རེ་སྒུག་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དངོས་དང་
བྱ་བ་བཟང་པོ་ཧུར་ཐག་བསྒྲུབས་ཡོད།
2024ལོར། དབུལ་སྒྲོལ་མི་འབོར་གྱི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཡོང་
འབབ་ཁེ་གཙང་དུས་མཚུངས་ལས་བརྒྱ་ཆ་12.5ཡན་འཕར་བ་
དང་། གཞི་རྩའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཞུ་དང་དེ་བཞིན་
སྤྱི་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཞུའི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ། སློབ་གྲྭ་
འབྲིང་ཆུང་ཁག་ཅིག་གསར་སྐྲུན་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྲུ་གུ་ཚོ་སློབ་གྲྭ་
ཡག་པོར་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འགན་ལེན་བྱས་པ། རིག་གནས་ཀྱི་རྨང་
གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་

བཀོད་འབོར་ཆེན་ཞིག་བསྐྲུན་པ་དང་འབྲེལ་སྤྱོད་འགོ་ཡང་ཚུགས་
པ། འོད་སྐུད་དྲ་ཆེན་དང་4Gདྲ་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་སོགས་
དམངས་འཚོའི་བྱ་བ་དངོས་རབ་དང་རིམ་པ་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ནས་
བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཚོས་འཐུང་ཆུ་དཀོན་པ་
དང་། གློག་སྤྱོད་དཀའ་བ། འགྲོ་ལམ་མི་བདེ་བ། འཕྲིན་
གཏོང་མི་ལེགས་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཇུག་འགྲིལ་ནས་བག་ཕེབས་
དང་སྟབས་བདེ་བའི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རི་ཆུ་ཀླུང་གསུམ་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱས་པ།

བོད་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་སྲུང་ཡོལ་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱ་
རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུ་བསྐལ་བརྒྱར་སྨིན་པ་དང་། གནམ་འོག་ཀུན་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་ཡིན།
ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། མཚོ་བོད་
ས་མཐོའི་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་ནན་པོ་བྱེད་
པ་ནས་རི་ཆུ་དང་། ནགས་ཚལ། ཞིང་ཁ། མཚེའུ། རྩྭ་
ཐང་། བྱེ་ཐང་བཅས་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་དང་བརྒྱུད་རིམ་
ལྡན་པའི་བཅོས་སྐྱོང་ལ་སྤྱི་འདོམས་བྱེད་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་བྱ་སྤྱོད་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏིང་ཟབ་གཏོང་
བའི་བར། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་། བོད་ཀྱིས་ལྷོ་རི་དང་བྱང་རིའི་
སྔོ་འགྱུར་ལས་གྲྭ་ལག་བསྟར་བྱས་པས་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་ནགས་ཚལ་
ཁྱབ་ཚད་བརྒྱ་ཆ་12.31བར་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད། སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་ལས་
གནས་ཁྲི་44ལྷག་ཙམ་བཙུགས་ནས། མི་དམངས་མང་ཚོགས་ལ་སྐྱེ་
ཁམས་འཛུགས་སྐྱོང་གི་ཁྲོད་ནས་ཕན་པ་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱུག་
འགྱུར་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་ཡོད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བོད་ཀྱིས་ཐཱན་ཉུང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་
འདེད་གཏིང་ཟབ་བཏང་ནས་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་རྟེན་གཞི་འཛུགས་
སྐྲུན་བྱེད་མགྱོགས་སུ་བཏང་ཡོད། 2024ལོར། བོད་དུ་ནུས་རྒྱུ་
གཙང་མའི་གློག་གཏོང་ཚད་བརྒྱ་ཆ་99ཡན་ཟིན་ནས་གློག་ཤུགས་
གཙང་མ་མཁོ་འདོན་ཐུབ་སྟེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུ་གཙང་མའི་གློག་
གཏོང་ཚད་ཀྱིས་བཟུང་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་གྱུར་ཡོད།
ད་ཆ་བོད་ཀྱི་མཁའ་རླུང་གི་སྤུས་ཚད་ལེགས་པའི་ཉིན་གྲངས་
ཀྱི་བསྡུར་ཚད་བརྒྱ་ཆ་99.7ཡན་ཟིན་པ་དང་། གཙང་པོ་དང་
མཚེའུ་གཙོ་བོའི་ཆུའི་སྤུས་ཚད་བརྒྱ་ཆ་100ཟིན་ནས་Ⅲརིགས་ཀྱི་ཆུ་
གཞིར་སླེབས་པའམ་ཡང་ན་དེ་ལས་ལེགས་པ་ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་
ཐོག་གི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཡག་ཤོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་གྱི་གྲས་ཤིག་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་ལྷིང་གི་རྣམ་
པ་བཟང་པོ་ཞིག་མངོན་པ།

གྲོང་ཁྱེར（ས་ཁུལ）7ཚང་མ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་
ཡར་ཐོན་གྱི་དཔེ་སྟོན་གྲོང་ཁྱེར（ས་ཁུལ）དུ་བཙུགས་པ་དང་། རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་
འདུ་ཤེས་བཅས་ཀྱི་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཁྱབ་དང་གཏིང་ཟབ་ངང་སྤེལ་བ།
མཐའ་བརྟན་མཐའ་དར་གྱི་དམངས་ཕྱུག་བྱ་སྤྱོད་ལ་སྐུལ་འདེད་ཏན་
ཏིག་གཏོང་བ་སོགས་ད་ཆའི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་
རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་ལྷིང་གི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་མངོན་ཡོད།
ཝང་ཅུན་ཀྲེན་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ལོ་ངོ་60
རིང་། བོད་ཀྱི་རིམ་ཁག་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཆུང་བ་ནས་ཆེ་བའི་བར་
དང་། ཉམས་ཞན་ནས་སྟོབས་ཆེན་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་ཏང་
འཛུགས་སྐྱོང་ཚན་རིག་ཅན་དང་ལམ་ལུགས་ཅན་གྱི་ཆུ་ཚད་རྒྱུན་

ཆད་མེད་པར་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་ལ། ཏང་གི་སྲིད་སྐྱོང་ནུས་པའང་
རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད། 2024ལོར། ལྗོངས་ཡོངས་
ཀྱི་ཏང་ཡོན་གྱི་མི་གྲངས་དེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་མ་ཐག་པའི་
མི་ཁྲི་1.48ནས་ཁྲི་47.04བར་འཕར་ཡོད། 2011ལོ་ནས་བཟུང་
ཁག་ཐེངས་14དང་ལས་བྱེད་པ་ཁྲི་29.7ལྷག་ཙམ་བདམས་ནས་
གྲོང་ཚོར་བཅའ་སྡོད་བྱེད་པར་མངགས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་བྱ་བ་
དངོས་སྒྲུབ་པ་དང་དཀའ་གནད་སེལ་རོགས་བྱས་ནས་ཏང་དང་མང་
ཚོགས་དབར་གྱི་སྦྲེལ་ཟམ་བསྐྲུན་ཡོད།
2024ལོའི་ལོ་མཇུག་བར། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་
དམངས་འཐུས་ཚོགས་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས་སྔ་རྗེས་སུ་ས་
གནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་གྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་
གྲོས་ཆོད་དང་གཏན་འབེབས་171བཟོས་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་
དང་། བོད་ལྗོངས་ཀྱིས་ལྷོ་ཁ་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་3དུ་ཁྱོན་མི་རིགས་
ཤང་9བཙུགས་ཡོད། ལོ་ངོ་60ཡི་རིང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་
སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར།
རིག་གནས་སོགས་བྱ་གཞག་ཁག་འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་པོ་འགྲོ་རྒྱུར་སྣེ་
ཁྲིད་བྱས་ཡོད།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་གྱིས་ཁྲིམས་ལྟར་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་
ཁྱིམ་རང་བདག་གི་དབང་ཆར་འགན་ལེན་བྱེད་པ་སོགས་ཕྱོགས་
བཞིའི་ཐད་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་དེ་བོད་དུ་
ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་དང་འབྲེལ་མི་རིགས་ས་
ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ལས་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་ངང་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་དམ་ནང་ཞུགས་པ་དང་། ས་ཁུལ་འདི་ག་དང་
མི་རིགས་འདི་གའི་ལས་དོན་ལ་རང་བདག་དོ་དམ་བྱེད་པའི་དབང་
ཆ་གང་ལེགས་ལོངས་སུ་སྤྱད་ནས་ཡར་ལངས་རང་བདག་ནས་རང་
ཁྱིམ་རང་བདག་བར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཏིང་ཟབ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་རེད། （པདྨ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གངས་ལྗོངས་ས་མཐོར་མི་ཡུལ་གྱི་ངོ་མཚར་བཏོད་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ཀྲའོ་ཧུའེ་ཉན་གྱིས་
བསྟན་དོན། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་ཆེན་མོའི་འཐབ་ཇུས་ཀྱི་
ལས་དོན་སྤེལ་ཚུན། གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གོང་འོག་
ཚང་མས་སེམས་ནུས་གཅིག་སྒྲིལ་དང་འགག་སྒྲོལ་
དཀའ་སེལ་བྱས་པར་དུས་མཚམས་རང་བཞིན་གྱི་
གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་གདོང་དམག་གི་
བླང་བྱ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་སྒུག་དང་བསྡུར་ཚེ་ད་
དུང་ཧེ་བག་ཆེན་པོ་ཡོད། རིམ་པ་ཁག་དང་ཚན་པ་
ཁག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚུགས་གནས་སྔར་བས་མཐོ་རུ་
གཏོང་བ་དང་། ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་བཅོས་སྒྲིག་ཀྱི་
ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་འགན་འཁྲིའི་བསམ་པ་
དང་དགོས་གཏུག་གི་བསམ་པ་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་གཏོང་
བ། ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་བཅོས་སྒྲིག་ཚད་ལྡན་དུ་
གཏོང་བར་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་སྔར་ལས་ཆེ་བ་ཐོབ་
པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།
ཀྲའོ་ཧུའེ་ཉན་གྱིས་ནན་གསུངས་གནང་
དོན། གཙོ་གནད་དང་དཀའ་གནད་ལ་དམིགས་པ་
དང་། དམིགས་ས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཇུས་
འདོན་པ། གནད་སྨིན་ཤུགས་འདོན་བཅས་བྱས་

ཏེ། གནད་དོན་དང་། བྱ་ཐབས། འགན་
འཁྲི། དུས་བཀག་བཅས་ཀྱི་གསལ་ཐོ་བཞི་བཟོ་བ་
དང་། ཐོ་བསུབ་དོ་དམ་བྱེད་པ། གཅིག་ཤེས་ཀུན་
གྲོལ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ། གཟེར་འདེབས་ཀྱི་
སྙིང་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲོམ་རའི་སྒྲིག་ལམ་བཅོས་
སྒྲིག་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་བའི་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་
དང་ཏན་ཏིག་སྤེལ་བ་བཅས་བྱེད་དགོས། བསམ་
བློའི་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་བྱེད་
པོའི་འགན་འཁྲི་ནན་དུ་བཏང་ནས་འགོ་ཁྲིད་གཙོ་
བོ་སྐུ་ངོ་མས་དམ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། ལས་
བགོས་འགན་གཉེར་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཞིབ་ཕྲར་དོ་དམ་
བྱེད་པ། འགན་འཁྲིའི་ཚན་པས་འཐབ་ས་དང་
པོར་ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ལམ་སྲོལ་
འཛུགས་པ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་དགོས།
ཕུགས་ཕན་ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ནས་
བཅོས་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་དང་། ལམ་
ལུགས་ཅན། ཚད་ལྡན་ཅན། རྒྱུན་མཐུད་བཅས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅོས་སྒྲིག་གི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་
གཏོང་དགོས།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）